

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. ADAMA MICKIEWICZA W OPOLU LUBELSKIM.

I. Podstawa prawna.

- 1. Konstytucja RP (art. 72).**
- 2. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. z późniejszymi zmianami.**
- 3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.**
- 4. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r.**
- 5. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.**
- 6. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 24 kwietnia 1997 r.**
- 7. Rozporządzenie MENiS z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.**

II. Założenia programu.

Profilaktyka to wg W. Okonia ogół działań zapobiegających niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się ludzi. W pedagogice oznacza zapobieganie powstawaniu u dzieci niepożądanych przyzwyczajęń i postaw, błędów w uczeniu się lub postawie ciała. W tym znaczeniu profilaktyka oznacza wszelkie pożądane oddziaływania pedagogiczne, wytwarzając bowiem jakieś wartościowe cechy, jednocześnie zapobiega powstawaniu cech niepożądanych lub ich utrwaleniu się (W. Okoń, „Nowy słownik pedagogiczny” , W-wa, 1998).

Program ten stanowi załącznik do Programu Wychowawczego Szkoły. Tworzenie zostało poprzedzone diagnozą potrzeb środowiska uczniów, rodziców i nauczycieli oraz rzeczywistych problemów występujących w społeczności szkolnej.

Program skierowany jest do trzech grup odbiorców: uczniów naszej szkoły, ich rodziców oraz nauczycieli.

Realizatorami treści programu są: dyrektor szkoły, nauczyciele, pedagog szkolny oraz (na miarę potrzeb i możliwości) pracownicy instytucji wspomagających pracę szkoły – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Wydział Prewencji Komendy Policji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, PSSE.

Program ten jest dokumentem otwartym. Jego treści mogą ulegać zmianom ze względu na aktualne potrzeby odbiorców i nowe problemy szkoły. Diagnoza tych potrzeb będzie przeprowadzana na bieżąco za pomocą rozmów z uczniami, nauczycielami i rodzicami, obserwacji oraz ankiet.

III. Cele programu.

Nowoczesny model profilaktyki opiera się na założeniu, że zachowania młodych ludzi odbierane powszechnie jako niewłaściwe spowodowane są pewnymi brakami tkwiącymi w człowieku. Wynikają one z niezaspokojenia ważnych potrzeb tj. potrzeba miłości, akceptacji, poczucia bezpieczeństwa w grupie, wiary we własne możliwości.

W związku z powyższym cele naszego programu formułują się następująco:

- 1. Rozwijanie ogólnych umiejętności psychologiczno-społecznych tj. umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych, wyrażania swoich emocji i uczuć oraz podejmowania decyzji i odmawiania w sytuacji presji grupy.**
- 2. Pomoc w budowaniu pozytywnej, stabilnej samooceny ucznia.**
- 3. Zaspokojenie potrzeby poczucia bezpieczeństwa i przyjaznego klimatu w klasie i szkole.**
- 4. Promowanie zdrowego stylu życia.**
- 5. Umiejętność budowania dobrych relacji i pozytywnych więzi opartych na skutecznej komunikacji.**
- 6. Preferowanie i ukazywanie ciekawych form spędzania czasu wolnego jako alternatywa dla zachowań niepożądanych.**
- 7. Ochrona przed zagrożeniami wynikającymi z kontaktów z substancjami psychoaktywnymi.**
- 8. Ukazanie skutków długotrwałego zażywania środków uzależniających.**

9. Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym.

IV FORMY REALIZACJI

- **„Wplatanie” treści profilaktycznych w codzienność szkolną (profilaktyka szeroka),**
- **Poruszanie aktualnych i ważnych dla uczniów tematów w formie prelekcji, wykładów, debat klasowych na lekcjach wychowawczych, podczas nauki innych przedmiotów oraz zajęć pozalekcyjnych,**
- **Uczestnictwo uczniów w spektaklach profilaktycznych,**
- **Zapewnienie młodzieży udziału w konkursach o charakterze profilaktycznym, organizowanym przez szkołę,**
- **Organizowanie (według potrzeb i możliwości) spotkań młodzieży z pracownikami instytucji wspomagającymi pracę szkoły (specjaliści),**
- **Warsztaty integracyjne dla uczniów klas I,**
- **Poruszanie tematyki zawartej w programie podczas klasowych spotkań z rodzicami i rozmów indywidualnych,**
- **Podpowiadanie domowych sposobów profilaktyki,**
- **Przekazywanie rodzicom rzetelnej wiedzy na interesujące ich tematy; pomoc w dotarciu do odpowiednich instytucji i osób zajmujących się terapią określonych zaburzeń wśród młodzieży,**
- **Zachęcanie nauczycieli do poszerzania kwalifikacji niezbędnych przy poruszaniu problematyki ujętej w programie,**
- **Organizowanie pomocy dla uczniów potrzebujących w formie akcji charytatywnych lub stałej pomocy,**
- **Wzmacnianie uczniów, którzy w sposób widoczny starają się poprawić swoje zachowanie (np. publiczną pochwałą),**
- **Zorganizowanie dla wychowawców grupy wsparcia, w tym: wymiana doświadczeń, dyskusje,**
- **Natychmiastowa reakcja pracowników szkoły w sytuacjach ryzykownych, niewłaściwych podejmowanych przez uczniów,**
- **Opracowanie i rozpowszechnianie ulotek/broszur informacyjnych,**
- **Umieszczanie informacji z zakresu profilaktyki na szkolnej stronie internetowej.**

W przypadku zdiagnozowania w środowisku szkolnym innych potrzeb, powyższa lista działań może być rozszerzona o dodatkowe, niewymienione.

V. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE.

Plan działań profilaktycznych skierowany jest do trzech grup: uczniowie, rodzice, nauczyciele.

UCZNIOWIE

- uświadamianie konieczności rozmawiania o swoich problemach, uczuciach, potrzebach oraz poszukiwania wsparcia i pomocy w otoczeniu,
- pomoc w budowaniu stabilnej, pozytywnej samooceny ucznia,
- rozwijanie umiejętności psychospołecznych tj. wyrażanie emocji, podejmowanie decyzji, radzenie sobie ze stresem, efektywnej komunikacji, współodczuwania,
- trening asertywności- rozpoznawanie i umiejętność przeciwstawiania się presji grupy. DLACZEGO młodzież powinna umieć odmawiać?,
- przekazanie rzetelnej wiedzy nt. mechanizmu uzależnień, wpływu substancji psychoaktywnych na organizm , konsekwencjach długotrwałego zażywania narkotyków, picia alkoholu,
- obalanie funkcjonujących wśród młodzieży mitów i stereotypów dotyczących picia alkoholu, zażywania narkotyków,
- uwarunkowania prawne dotyczące spożywania alkoholu przez nieletnich oraz posiadania i zażywania narkotyków,
- wzmacnianie uczniów popularnych(z punktu widzenia nauczyciela),
- wskazywanie właściwych sposobów spędzania czasu wolnego przez młodzież – *może okazać się istotnym elementem profilaktycznym, gdyż w zorganizowanej grupie pod nadzorem kompetentnego opiekuna następuje odłączenie młodego człowieka od grup rówieśniczych o charakterze dysfunkcyjnym i istnieje szansa na stymulowanie rozwoju w oczekiwanym kierunku,*
- umiejętność rozpoznawania agresji, uświadamianie konsekwencji zachowań agresywnych,
- ułatwianie aklimatyzacji uczniów klas pierwszych,
- kształtowanie umiejętności sprzyjających tolerancji i ćwiczenie zachowań tolerancyjnych w sytuacjach konfliktowych,

- przygotowanie uczniów do odpowiedniego zachowania się w sytuacji pojawienia się osób obcych na terenie szkoły,
- umiejętność właściwego wykorzystania wzorców przekazywanych w mediach i Internecie,
- zachęcanie uczniów do praktyk religijnych - jako czynnik chroniący (w ramach lekcji religii).

RODZICE

- wspomaganie rodziców w prawidłowym pełnieniu przez nich funkcji wychowawczych,
- przekazanie rzetelnej informacji nt. najpopularniejszych narkotyków zażywanych przez młodzież, rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych,
- podpowiadanie sposobów postępowania i rozmawiania z dzieckiem, które prawdopodobnie eksperymentuje z narkotykami,
- przekazanie wiedzy nt. powodów sięgania przez młodzież po środki psychoaktywne oraz przejawiania zachowań agresywnych,
- przedstawienie oferty szkoły dotyczącej zajęć pozalekcyjnych jako alternatywy dla patologii społecznych wśród młodzieży,
- udzielanie informacji o odpowiednich instytucjach i osobach udzielających specjalistycznej pomocy (adresy, telefony),
- przestrzeganie przed cichym przyzwalaniem rodziców, np. „lepiej niech pije, niż ma ćpać” lub „piwo mu nie zaszkodzi”,
- namawianie rodziców do przyjmowania konsekwentnej postawy wobec sumiennego uczęszczania uczniów na zajęcia lekcyjne.

NAUCZYCIELE

- wspieranie uczniów w rozwoju psychospołecznym,
- stworzenie w szkole środowiska dającego poczucie bezpieczeństwa,
- rozwijanie i podtrzymywanie prawidłowych, bliskich i satysfakcjonujących kontaktów osobowych w klasie i szkole,

- umiejętność integrowania zespołów klasowych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na osoby izolowane w grupie,
- umiejętność słuchania uczniów, szczególnie tego, co zawarte jest ‘między wierszami’ wypowiedzi,
- propagowanie poprzez własny przykład zdrowego stylu życia,
- umiejętność wyrażania swoich poglądów – szczególnie wobec narkotyków i alkoholu (nie mogą być one tolerujące ani przyzwalające),
- umiejętność pracy z uczniem w taki sposób, aby nie wyzwalać w nim negatywnych emocji – nauka odpowiedniego wyrażania gniewu,
- zachęcanie uczniów do rozwijania zainteresowań, „zarażanie” swoimi pasjami,
- ciągle poszerzanie wiedzy dotyczącej tematyki zawartej w programie,
- przekazywanie rzetelnych informacji nt. mechanizmu uzależnień, wpływu środków psychoaktywnych na organizm, konsekwencjach długotrwałego zażywania tych substancji,
- ustalenie jasnych konsekwencji w przypadku palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania narkotyków przez uczniów,
- w przypadkach przejawiania przez uczniów agresji – stosowanie tzw. kary psychologicznej „przeplatanej” nagradzaniem za najdrobniejszy przejaw dobrego zachowania.

VI. SZCZEGÓŁOWY HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

UMIEJĘTNOŚCI PSYCHOSPOŁECZNE. WZROST POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA.			
Zadania	Treści. Formy realizacji	Odpowiedzialny	Termin
1. Uświadomienie konieczności rozmawiania o swoich problemach, potrzebach, uczuciach.	* godzina wychowawcza, * rozmowy indywidualne, * strona WWW, * organizowanie pomocy koleżeńskiej w klasach.	-wszyscy nauczyciele	Cały czas
2. Wzrost poczucia bezpieczeństwa i zaufania w grupie.	* objęcie opieką klasy pierwsze, * zajęcia integracyjne klas I, * zajęcia na godzinie wychowawczej nt. „Poczujmy się bezpiecznie”, zajęcia integracyjne nastawione na podniesienie poziomu	-dyrektor szkoły, -wychowawcy, -pedagog szkolny	Cały czas

	zaufania w klasie, * imprezy szkolne i klasowe.		
3. Budowanie pozytywnej, stabilnej samooceny ucznia.	* zajęcia typu „jacy jesteśmy? „Poznanie siebie i innych ludzi w grupie, „Moje mocne strony”, * wzmacnianie uczniów popularnych (z punktu widzenia nauczyciela).	-dyrektor, -nauczyciele, -pedagog szkolny	Cały czas
4. Umiejętność poprawnej komunikacji i wyrażania uczuć.	* „Dlaczego tak trudno się dogadać?” Ćwiczenia komunikacyjne, bariery występujące w kontaktach z innymi. * Uczucia. Ich rozpoznawanie i wyrażanie.	-wychowawcy, -pedagog szkolny	Cały czas
5. Umiejętność rodzenia sobie w sytuacjach trudnych.	* zajęcia „Od kogo i od czego jestem zależny? Presja rówieśników, sytuacja podejmowania decyzji”, * rozpoznawanie środowiska rówieśniczego uczniów i próby izolacji ich od grup o negatywnym wpływie, * trening asertywności - DLACZEGO młodzież powinna mówić „nie”? * „Stres i co z nim zrobić. Ćwiczenia relaksacyjne, elementy jogi, * spotkania z maturzystami – „Przedmaturalny stres”.	-wychowawcy klas, -pedagog szkolny, -rodzice.	Wg harmonogramu

ZAPOBIEGANIE PRZEMOCY I AGRESJI			
Zadania	Treści. Formy realizacji	Odpowiedzialny	Termin
1. Określenie poziomu zjawiska agresji w szkole.	* ankiety badające poziom agresji uczniów w stosunku do innych uczniów oraz nauczycieli.	-pedagog szkolny.	Wg potrzeb
2. Dostarczenie rzetelnej wiedzy nt. rodzajów przemocy, zachowań	* zajęcia z klasami na godz. wych. „Skąd ta agresja? Modelowanie-	-dyrektor szkoły	Wg

<p>agresywnych, przyczyn takich zachowań.</p>	<p>kto jest dla mnie atrakcyjny i godny naśladowania?”, * krytyczne wartościowanie treści TV i Internetu, * rozmowy z rodzicami: indywidualne oraz na zebraniach klasowych, * poszerzanie wiedzy przez nauczycieli nt. przyczyn zachowań agresywnych (w myśl zasady: najpierw dowiedz się dlaczego ,potem redukuj).</p>	<p>-wszyscy nauczyciele,</p>	<p>harmonogramu</p>
<p>3. Skutki agresji i przemocy.</p>	<p>* zajęcia kształtujące umiejętność współdczuwania „Co czuje ofiara przemocy?”, * spotkanie informacyjne z pracownikiem Wydziału Prewencji Komendy Policji nt. prawnych i moralnych skutków agresji, * spotkania indywidualne ze sprawcami i ofiarami przemocy i agresji (oraz ich rodzicami).</p>	<p>-wychowawcy, -pedagog szkolny, -pracownik policji WP,</p>	<p>-wg harmonogramu</p>
<p>4. Sposoby radzenia sobie ze złością</p>	<p>* zajęcia klasowe „Jak opanować smoka, czyli co zrobić ze złością?”, * uświadamianie różnicy pomiędzy doświadczaniem uczucia gniewu a wyrażeniem go poprzez przemoc, * nauka umiejętnego wyrażania gniewu.</p>	<p>-pedagog szkolny</p>	<p>Wg potrzeb</p>
<p>5. Podejmowanie działań ukierunkowanych przeciwko agresji i przemocy szkolnej.</p>	<p>* opracowanie norm i zasad obowiązujących w szkole oraz określenie konsekwencji za ich naruszenie , * natychmiastowa reakcja nauczycieli, * stosowanie kar psychologicznych, * przyjazne nastawienie</p>	<p>-dyrektor szkoły, -nauczyciele, -k. ds. bezpiecz.</p>	<p>Cały czas</p>

	<p>nauczycieli do uczniów jako działanie wspomagające,</p> <ul style="list-style-type: none"> * współpraca z kuratorami sądowymi i policją, *współpraca z rodzicami, * spotkanie z pracownikiem PPP. 		Wg możliwości
6. Pedagogizacja rodziców.	<ul style="list-style-type: none"> * wyjaśnienie teorii „społecznego uczenia się”, *rozmowy z rodzicami nt. sposobów postępowania, konsekwencji w wychowaniu oraz stosowaniu odpowiednich wzmocnień, * obserwacja uczniów, próba rozpoznania relacji w rodzinie. 	<p>-pedagog szkolny,</p> <p>-wychowawcy,</p>	Na bieżąco

PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ			
Zadania	Treści. Formy realizacji	Odpowiedzialny	Termin
1.Dostarczenie rzetelnych informacji nt. środków psychoaktywnych.	<ul style="list-style-type: none"> * zajęcia przeznaczone dla uczniów: „Dlaczego używki są tak niebezpieczne”, „Mity związane z piciem alkoholu i braniem narkotyków”, „Uzależnienie to niewola. Fazy uzależnienia, konsekwencje długotrwałego zażywania środków psychoaktywnych”, „Zmiany zachowań i osobowości związane z uzależnieniem od środków odurzających”, * informacje dla 	<p>-nauczyciele,</p> <p>-pedagog szkolny,</p> <p>-pracownik WP Komendy Policji</p>	Wg harmonogramu

	<p>rodziców nt. najpopularniejszych narkotyków, powodów, dla których młodzież sięga po papierosy, alkohol, narkotyki, sygnałów ostrzegawczych i objawów przekazywane podczas spotkań indywidualnych i klasowych oraz w formie ulotki.</p>		
<p>2. Profilaktyka domowa.</p>	<p>* pokazanie rodzicom właściwych sposobów postępowania z nastolatkiem , * jak rozmawiać, kiedy mamy podejrzenia, że dziecko eksperymentuje z narkotykami, * gdzie zwrócić się o pomoc.</p>	<p>-pedagog szkolny</p>	<p>-Wg potrzeb</p>
<p>3. Działania szkoły zmierzające do zminimalizowania zjawiska używek wśród młodzieży.</p>	<p>* dawanie osobistego przykładu przez nauczycieli, * wypracowanie jasnych konsekwencji w przypadku palenia przez uczniów papierosów, picia alkoholu, zażywania narkotyków, * wzmacnianie uczniów popularnych ; niepalących i niepijących, * współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania problemów Alkoholowych w Opolu Lubelskim.</p>	<p>-wszyscy nauczyciele' -Szkolne Koło PCK</p>	<p>Cały czas</p>
<p>4. Uwarunkowania prawne.</p>	<p>* spotkanie z pracownikiem WP Komendy Policji nt. konsekwencji prawnych z tytułu spożywania alkoholu przez osoby nieletnie oraz wynikających z nieprzestrzegania zapisów ustawy o</p>	<p>-pracownik WP -pedagog szkolny</p>	<p>W miarę możliwości</p>

	przeciwdziałaniu narkomanii.		
5. Propagowanie aktywnego spędzania czasu wolnego-jako alternatywy dla patologii wśród młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> * zajęcia dla uczniów promujące zdrowy styl życia, * organizowanie zajęć pozalekcyjnych, wycieczek, imprez szkolnych i klasowych, * czynny udział w pracach na rzecz Szkolnego Klubu Wolontariusza, * konkursy wiedzy nt. uzależnień np. „Dzień bez papierosa”, * postawa nauczycieli: „zarażanie” swoimi pasjami. 	<ul style="list-style-type: none"> -dyrektor szkoły, -nauczyciele, -pedagog szkolny 	<p>Wg harmonogramu</p> <p>Cały czas</p>

PRZECIWDZIAŁANIE WAGAROWANIU			
Zadania	Treści .Formy realizacji	Odpowiedzialny	Termin
1.Poznanie przyczyn opuszczania przez uczniów zajęć lekcyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> * rozmowy indywidualne z uczniem, *zajęcia w klasach, *rozmowy z nauczycielami poszczególnych przedmiotów, 	<ul style="list-style-type: none"> -wychowawcy, -pedagog szkolny 	Wg potrzeb
2. Opracowanie sposobów postępowania z uczniami wagarującymi.	<ul style="list-style-type: none"> * wspomaganie ucznia w budowaniu poczucia własnej wartości, * pomoc uczniom w planowaniu i organizowaniu nauki własnej, * organizowanie w obrębie klasy pomocy koleżeńskiej, * wspomaganie ucznia mającego trudności w nauce-wzmacnianie pochwałą najmniejszych postępów, 	<ul style="list-style-type: none"> -wychowawcy i nauczyciele 	<p>Cały czas</p> <p>Wg potrzeb</p>

<p>3 . Opracowanie sposobów motywowania uczniów do uczestnictwa w zajęciach.</p>	<p>* rozmowy indywidualne; przekonywanie o zależności między nauką a możliwością osiągnięcia sukcesów życiowych, * wspierające i motywujące ocenianie, * zachęcanie uczniów do rozwijania własnych zainteresowań.</p>	<p>-wychowawcy i nauczyciele, -pedagog szkolny</p>	<p>Wg potrzeb</p> <p>Cały czas</p>
<p>4. Praca z uczniem o nadmiernej absencji.</p>	<p>* konsekwentne stosowanie się do procedur zapisanych w Statucie Szkoły, * współpraca z pracownikiem WP Policji.</p>	<p>-dyrektor szkoły</p>	<p>Wg potrzeb</p>
<p>5. Współpraca z rodzicami.</p>	<p>* w trakcie rozmów indywidualnych i zebrań ogólnych uświadamianie rodzicom znaczenia współpracy na rzecz podnoszenia frekwencji uczniów, * podpowiadanie domowych sposobów motywowania do nauki, * uświadomienie konsekwencji długotrwałej absencji, * zapoznanie z procedurami szkoły (zapisanymi w Statucie Szkoły) w stosunku do ucznia nagminnie opuszczającego zajęcia lekcyjne, * systematyczny kontakt z rodzicem; w tym rzetelne dostarczanie informacji nt. udziału ucznia w zajęciach i postępach w nauce.</p>	<p>-wychowawcy</p> <p>-pedagog szkolny</p> <p>-dyrektor szkoły</p>	<p>Na bieżąco</p>

Opracowała
Pedagog szkolny Beata Błaszczak

*Program aktualizowany dla Zespołu Szkół
w Opolu Lubelskim w dniu 02.03.2009r.*

*Program realizowany w Liceum Ogólnokształcącym
im. Adama Mickiewicza od 01.09.2010r*